

Bydgoszcz, 02.08.2023 r.

Prof. dr hab. Krzysztof Wroniszewski
Sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego
w Bydgoszczy

RECENZJA

Zleceńdawcą recenzji jest Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. Z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku.

Dotyczy

Uchwały nr 131/2022 Senatu z dnia 07 lipca 2022 roku. Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w sprawie przewodu doktorskiego w dziedzinie: sztuki muzyczne, dyscyplinie: instrumentalistyka, specjalności: obój, **mgr Kamili Krystyny Grot-Tomaszek**.

Zgodnie z Uchwałą nr 131/2022 Senatu z dnia 07. 07. 2022r. Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki zostałem powołany do funkcji recenzenta w w/w przewodzie doktorskim.

Całość dokumentacji w przewodzie doktorskim Pani mgr Kamili Krystyny Grot - Tomaszek składała się z następujących elementów :

- _Powiadomienie o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej.
- _Egzemplarz rozprawy doktorskiej w języku polskim pod kierunkiem prof. dr hab. Grzegorza Dąbrowskiego.
- _Egzemplarz rozprawy doktorskiej w wersji angielskiej.
- _Dzieło artystyczne w postaci zapisu cyfrowego płyty CD.

ROZPRAWA DOKTORSKA I DZIEŁO ARTYSTYCZNE

Temat pracy:

Obój w angielskiej muzyce kameralnej połowy XX wieku. Różnorodność stylistyczna a zagadnienia interpretacyjno – wykonawcze w utworach Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda, Gustava Holsta.

Praca doktorska w postaci dzieła artystycznego zarejestrowanego na CD przedstawia następujące utwory;

1. Benjamin Britten – Phantasy quartet op. 2 (1932) 13'20

2. Malcolm Arnold – Oboe quartet op. 61 (1957)

1) Allegro non troppo 3'59

2) Allegretto 5'21

3) Vivace con brio 3'15

3. Gustav Holst _ Three pieces for oboe and string quartet op.2(1896, rev. 1910)

1) March 3'26

2) Minuet 4'54

3) Scherzo 4'01

Ocena rozprawy doktorskiej

Z wielką satysfakcją recenzuję pracę doktorską i dzieło artystyczne Pani Kamili Krystyny Grot - Tomaszek gdyż postać kandydatki jest mi znana z wielu działań w środowisku muzycznym oraz społeczności oboistów. To uznana już instrumentalistka której występy jak i nagrania mogłem wysłuchać wielokrotnie. Mam przyjemność stwierdzić, że zaprezentowała się wtedy jako bardzo wszechstronna indywidualność, odnajdująca istotę wielu stylów muzycznych. Jest zarówno niezłym znawcą historii angielskiej muzyki kameralnej XX wieku jak i wnikliwym poszukiwaczem inspiracji zakorzenionej w tej epoce. Pani Kamila była wieloletnim członkiem i założycielem zespołu kameralnego „Quattor Feminae” który był wspierany przez angielską firmę „Howarth” produkującą m. in. oboje. Tam też zapoznała się i rozpoczęła współpracę z pierwszym oboistą London Symphony Orchestra Roy'em Carter'em i wieloma znanymi muzykami którzy znacząco wpłynęli na dalsze wybory artystyczne autorki rozprawy. Artystka wielokrotnie wykonywała wyżej wymienione dzieła kameralne z udziałem oboju również pod kierownictwem nieodżałowanego znakomitego skrzypka Jana Staniendy. Dobrze ugruntowana wiedza i doświadczenie w tym zakresie z pewnością zainspirowała naszą doktorantkę do wyboru właśnie takiego a nie innego tematu pracy doktorskiej.

Rozdział pierwszy przybliży czytelnikowi całą definicję stylu epoki zwanej „angielskim odrodzeniem muzycznym” jak również rolę oboju w jej tworzeniu. Autorka analizuje spuściznę najbardziej znanych i znaczących twórców którzy przyczynili się do jego rozwoju i wywarli na nim największe piętno. Drobiazgowo scharakteryzowała postacie opisywanych kompozytorów, życiorysy i styl twórczości na tle ich rówieśników oraz wszystkie wpływy którym ulegały ich kompozycje. Zawartość pierwszego rozdziału stanowi głównie wnikliwe kompendium wiedzy na temat angielskiej muzyki kameralnej z udziałem oboju w pierwszej połowie XX wieku.

Rozdział drugi to analiza najistotniejszych zagadnień interpretacyjno – wykonawczych połączona z samą analizą wszystkich wymienionych w tytule kompozycji . Znajdują się w niej takie elementy jak; zadęcie, technika, oddech, artykulacja, dynamika, vibrato, intonacja, rytm, brzmienie, operowanie barwą, formą oraz indywidualność stylu gry. W tej części przybliży również postacie wielkich wirtuozów tej epoki i ich dzieła. Sama analiza wybranych dzieł kameralnych z udziałem oboju, trzech kluczowych kompozytorów opisywanej epoki chyba nie stanowi większego odkrycia, natomiast może być pomocna dla „niewtajemniczonych” w odkrywaniu natury tych utworów.

Rozdział trzeci zawiera życiorys, charakterystykę wykonawstwa i omówienie wybranych kompozycji napisanych dla wybitnego angielskiego oboisty tamtej epoki Leon'a Goossens'a. Z pewnością są to kompozycje bardzo interesujące, mogące uwrażliwić na barwę dźwięku, styl kształtowania fraz oraz nieco odmienne podejście do muzyki. Dzisiaj mamy już trochę inny ideał dźwięku obojowego który też trochę inaczej rzutuje na samą interpretację tych dzieł. Natomiast wizje naszej autorki słuszne czy nie, są bliższe tamtym ideałom i mogą służyć pewnie niektórym jako punkt wyjścia do swoich przemyśleń.

Celem pracy było ukazanie angielskiej muzyki kameralnej pierwszej połowy XX wieku z udziałem oboju, na przykładzie utworów napisanych przez trzech kompozytorów; Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda i Gustava Holsta. Metody badawcze wykorzystane przez autorkę to głównie wywiady z wybitnymi muzykami angielskimi oraz materiały źródłowe i własna praktyka. Zaletą rozprawy to opis skal trudności pomiędzy wybranymi utworami, ukazanie ich różnorodność i odkrywanie znaczenia dla skuteczności doskonalenia warsztatu wykonawczego. Wyniki badań i analiz w tego typu pracy o charakterze porównawczym są oczywiste, ale trzeba je poznać. Autorka w sposób bardzo przemyślany poukładała swoje tezy, które w dalszym toku dokładnie wyjaśnia. Myślę, że układ części jak i cała struktura rozprawy ma odpowiednie proporcje i układa się w sensowną i logiczną całość. Praca wydaje się być bardzo pozytywną, a zawarte w niej wnioski są zasadne i właściwe. Napisana jest również w miarę poprawnym i zrozumiałym dla czytającego językiem. Strona formalna pracy w mojej ocenie jest bez większego zarzutu, a cel, jaki autorka przed sobą postawiła, jest jasny i został osiągnięty zadowalająco. Kandydatka rzeczowo przedstawiła jaki jest związek kompozytorów z epoką i jakie korzyści może przynieść praca nad ich utworami. Również unaoczniała to co czyni utwory wartościowymi pod względem wyrazu, na równi z czynnikami dającymi możliwości rozwoju instrumentalistcie. Wartość praktyczna rozprawy jest nie do przecenienia, zwłaszcza ze względu na fakt iż w Polsce jest niewiele źródeł opisujących twórczość i znaczenie wymienionych kompozytorów. Ich utwory na obój również niezmiernie rzadko pojawiają się na estradach i w dyskografiach. Wybór literatury oraz materiałów źródłowych do osiągnięcia celu tej pracy jest optymalny i obejmuje najważniejsze pozycje w tym zakresie. Sama praca w świetle istnienia nielicznych źródeł stanowi dodatkową pozycję dającą szansę na poszerzenie wiedzy o wymienionych kompozytorach wraz z ich twórczością.

Zawsze w recenzjach piszę że lepiej się czuję w roli znawcy swojego instrumentu niż pisarstwa, ważniejsze jest dla mnie dzieło artystyczne w postaci zarejestrowanych nagrań ponieważ ich zawartość daje mi przeświadczenie - czy kandydat w przyszłości może stać się autorytetem wykonawczym w swojej dziedzinie. Oczywistym jest że głównie jakość wykonawstwa będzie się

przekładała na to czy w przyszłości ktoś zechce skorzystać z wiedzy i doświadczenia danej osoby i w rezultacie co najistotniejsze, czegoś się od niej nauczyć.

Opis dzieła artystycznego

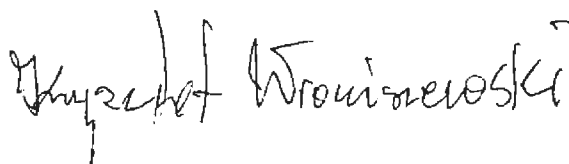
Na dzieło artystyczne składają się nagrania trzech utworów z udziałem oboju, autorstwa angielskich kompozytorów pierwszej połowy XX wieku, wybranych spośród reprezentatywnych twórców tamtych czasów. Instrumentalistka dobrała je tak, by odzwierciedlały wszystkie dostępne środki interpretacyjno – wykonawcze i techniczne opisywane w swojej pracy. Muszę również nadmienić, że w tym przedsięwzięciu bardzo pozytywnie towarzyszyły zespoły; „Tansman Trio” i kwartet smyczkowy z udziałem Pana Jakuba Grotta - II skrzypce (Holst). Wszyscy muzycy biorący udział w nagraniu niewątpliwie stanowią znakomicie rozumiejący się kolektyw a w wykonaniach słyszymy bogatą paletę możliwości wyrazowych wraz z różnymi indywidualnymi pomysłami jakie poddaje inwencja twórcza. Wiele radości ze słuchania dodaje jeszcze fakt swobodnego posługiwania się instrumentami w połączeniu z intelektualnym podejściem do muzyki. Analizując samą partię oboju można łatwo zauważyć, że autorka zna wszystkie osiągnięcia w zakresie środków wyrazu, jakie w historii i współcześnie wymyślono, skutecznie używając ich do wykreowania opisanych przez siebie dzieł. Każdy użyty efekt ma swoje przemyślane miejsce i stanowi integralną i właściwą w odbiorze część muzycznego przekazu. Jest jednocześnie jednością z całą wypowiedzią, tworzącą harmonijny przekaz własnych myśli. Swoboda techniki gry, jak i sposób narracji powoduje, że całkowicie panuje nad formą kreując ciekawe barwy, przestrzeń i nastrój, inspirując tym swoich słuchaczy. Estetyka i stylistyka wykonania ma korzenie w latach pięćdziesiątych XX wieku, co stanowi chyba właściwe podejście do odtwarzania muzyki z tego okresu.

Konkluzja

Stwierdzam, iż według oczekiwań formułowanych w wymaganiach art.13 ust.1 Ustawy z dnia 14.03.2003, zarówno dzieło artystyczne Pani Kamili Krystyny Grot-Tomaszek jak i jego opis dowodzi że jest artystką w pełni świadomą i dojrzałą. Bierze czynny udział w życiu muzycznym środowiska, przyczyniając się do rozwoju swojej dziedziny. Oceniając jej postawę, wiedzę, zapał i entuzjazm wypada mi tylko życzyć wielu sukcesów i radości w tym, co tworzy i propaguje.

Przedstawione Dzieło Artystyczne w postaci nagrania cyfrowego na płycie CD jak i pracę doktorską mgr Kamili Krystyny Grot-Tomaszek na temat:

„Obój w angielskiej muzyce kameralnej pierwszej połowy XX wieku. Różnorodność stylistyczna a zagadnienia interpretacyjno - wykonawcze w utworach Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda, Gustava Holsta”
oceniłam pozytywnie oraz wnioskuje o dopuszczenie do jej publicznej obrony.



Krzysztof Wroniszewski